

Bayer József válasza Simon Róbert levelére

Tisztelt Kolléga,
kedves Robi!

Eljutott hozzám is kedves leveled, bár ahogy látom, én nem voltam a hosszú listát kitevő címzettjeid között. De talán nem haragszol meg azért, hogy ha már ennyi emberrel megosztottad a háborgásaidat, akkor én is mindnyájuk számára elérhető módon válaszolok.

A sértettség rossz tanácsadó. Max Weber egy kellemetlen mondása szerint, a professzor egy hiú állatfajta. Ezt némi morgással és öniróniával tudomásul vehetjük, mert hiszen igaz is, ki a fene dolgozna azért a kis pénzért, inkább a dicsőségért gyűrjük magunkat, nemde? Azonban a sértett hiúság már nagyobb bajt okoz, mert önpusztító vagdalkozásba hajtja az embert.

Sajnos a leveled alapján beleestél ebbe a gödörbe. Megértem, hogy rosszul esett a felmondás (mikor esik az jól?), de abban tévedsz, hogy minden bajt a mi nyakunkba sózol. A ZSKF mint magán- és alapítványi főiskola vállalta azt a rizikót, hogy az állami felsőoktatásból lassan kiebrudalt kis szakok közül a felekezet-semleges vallástudományi képzést felkarolja és teljes vertikumában végigviszi, anyagi áldozatok árán is. (A főiskola, feltételezéssel szemben, nem a profitot tartja elsősorban szem előtt, csak a fenntarthatóságot. Alapvetően non-profit intézmény, amely még a keletkezett hasznát is visszaforgatja az intézmény bővítésébe.) Ebben az ügyben sokáig jó partnerek voltunk, de a dolog sajnos mégsem jött össze, nem kis mértékben a MAB bakafántoskodása miatt. (A törvény hagyott ugyan egy lehetőséget, hogy olyan területen, ahol még nincs Magyarországon megfelelő képzés, a testület eltekinthet a formális előírásoktól, hogy előmozdítsa a szak vagy a doktoriskola létrejöttét, de a MAB vezető tisztségviselői inkább az ellenérdekelt felekre hallgattak.)

A tisztelt kollégák szerint mi a teendő, ha nincs sem elég hallgató, sem empatikus befogadó közeg a magyar felsőoktatás irányítói között ahhoz, hogy egy ilyen képzést teljes vertikumában megteremtünk és fenntartsunk? Az a legolcsóbb megoldás, hogy csesztessük azt az intézményt, amely az elmúlt években az ügyet egyáltalán felvállalta.

Ráadásul dúlt haragodban egy csomó igaztalan vádat zúdítasz a fejünkre, amelyek egy része egyszerűen tudatlanságból ered, más része rosszindulat feltételezéséből, a harmadik része pedig az egész mai világállapot (condition humaine) feletti felháborodásodból.

Hogy ez utóbbival kezdjem, van ok a méltatlankodásra a nemcsak a felsőoktatás, hanem a közoktatás egészének a leépülése miatt. A bolognai folyamat céljai értelmesek, eszközei azonban kérdésesek, és egész Európában háborgás van a felsőoktatási rendszer "amerikanizálása" miatt. Majd egyszer korrigálják talán, de ez most rajtunk nem segít. Ebben a kérdésben sok ponton egyetérthetünk, de azt is látni kell, hogy az egész folyamat a tömegkultúra, sőt a kultúra egész szervezetének az átalakulása közepette zajlik. A régi öregurak, akik még egy más világhoz szoktak, hajlanak a kultúrkonzervativizmusra, és arra, hogy mindenben csak hanyatlást lássanak, pedig van benne haladás is. De ezt talán egy más alkalommal kellene megvitatni.

Azt az energiát viszont, amit a főiskolánk pocskondiázására pazaroltál, nemesebb célra is fordíthatad volna, annál is inkább, mert közel sem felel meg a tényeknek, tele van csúsztatással, tudatlansággal, félreértéssel, sőt olyan rosszindulatú, ártó szándékú feltételezésekkel, amelyek szimpla hazugságon alapulnak. Ha mindet felsorolnám, akkor végig kellene mennem a soraidon, és válaszom hosszabb lenne, mint a saját leveled. Ezért csak néhány nyilvánvaló tévedésre vagy csúsztatásra hívnám fel a figyelmet.

Kezdjük azzal az engem ért váddal, hogy nem hallgattalak meg benneteket. Én késéssel érkeztem meg a főiskolára, mert másutt hosszabbra nyúlt egy programom. Elkövettem azt a hibát, hogy mielőtt veletek beszélek, még bekapok valamit a büfében, mert kínzó éhség gyötört. Húsz percet késtem, és Ti nem vártatok meg, hanem sértetten elhúztatok a főiskoláról. Sajnálom, de ennyi a történet. Amiről beszéltünk volna, az előzetes telefonos egyeztetés alapján, az ugyanaz, amiről már egyszer tárgyaltunk: a vallástudományi folyóirat ügye. Szerintem azért nem vártatok meg, mert nem bíztatok benne, hogy megváltoztatom a véleményemet, amit már korábban kifejtettem. Nem létezik, hogy egy folyóirat léte vagy nem léte attól függjön, hogy kettő vagy négy száma jelenik meg évente. Ha a négy számot finanszírozzák, annyit kell kiadni, és kész; lehet az egyes számokban kevesebb anyag, nem kell egész könyveket kiadni. Az egy másik támogatási rendszer, a folyóiratokat már csak így támogatják, minimum négy számmal. Akkora sértés ez? A Főiskola akkor vette át a folyóiratot, amikor éppen meg akart szűnni, rajtunk múlt, hogy még egyáltalán létezik.

Az szimpla hazugság, hogy a folyóiratból kiebrudaltak benneteket. Magatok váltatok ki sértettségből, pedig előtte megállapodtam Pesthy Mónikával, hogy folytatja a munkát. Aztán bejelentette, hogy mégsem. Pedig egy ilyen munka például óraszám-csökkentő teljesítménynek számít a főiskolán. Amit a hallgatókkal, a vizsgákkal stb. kapcsolatban írtál, az eléggé dehonesztáló, főleg, mert közismert féligazságokra épít, amelyek könnyen elhíhetők, mert hasonló panaszokat minden felsőoktatási intézményből hallani. Azonban a ZSKF-re ezek egyáltalán nem jellemzők, nálunk éppen hogy nagyobb szigor van, mint másutt, jobban számon kérjük a munkát, sokkal nagyobb a bukási arány is ugyanezért. (Hogy az állami intézményekben mi van, hogy a létszámot megtartsák a hallgatói kvóta kedvéért, azért nem kezeskedem.) Eközben megjegyzéseid az oktatási folyamattal kapcsolatos tudatlanságról árulkodnak, és emellett egy csomó csúsztatással élsz. Nem tudok ehelyütt mindenre válaszolni, de néhány indulatos megnyilvánulásod kimeríti a rágalmozás kategóriáját. Méltányossági vizsga pl. valóban van, méltányossági jegy nincsen, legkevésbé azért, hogy egy félév el ne vesszen, mert ez a kredit-rendszerben mit sem számít. Az óralátogatás kötelező vagy nem kötelező volta elsősorban a tanáron múlik. Az oktatók hallgatói véleményezését törvény írja elő, nem tudom, hogy Neked ezzel mi a bajod, mert Te általában nagyon is jó értékeléseket kapsz a hallgatóktól, amit indokol is az elismerten nagy tudásod. Az értékelések eredményét természetesen figyelmeztető jelnek és nem másnak tekintjük. Ami az óraterheket illeti, ezeket törvény írja elő, és egy akkreditált magánfelsőoktatási intézményben ezeket - mivel nem közalkalmazottakról van szó, különösen - munkajogi szerződésekben kell rögzíteni. Téged ez biztos irritál, mert világeletemben inkább kutató voltál, csak mellékesen tanítottál, és az állami egyetemeken e téren szokásos lazasághoz szoktál, de nálunk szigorúbb működési rend van. Amit a főiskola vezetéséről mondtál, az is légből kapott információkon alapuló ostoba, ráadásul személyeskedő vádaskodás. Amikor hozzánk jöttél, Juhász István elnök már halott volt, és előtte a súlyos betegsége miatt már egy éve nem vett részt a főiskola életében. A munkát helyette olyanok vették át, akik kompetensen és megfelelően végzik a dolgukat. A főiskola ma is azon a vágányon halad, amit Juhással egyetértésben közösen alakítottunk ki, többen is a vezető tanárok közül, ebben nincs változás. Az, hogy a MAB nehezen akkreditálja különösen a mester szakjainkat, sokkal inkább intézményi ellenérdekeltségeken múlik, amelyek ellen az elmúlt időszak MAB-testülete nem tudta magát megvédeni, mint a szakmai kvalitáson. Amit a nyelvoktatásról mondtál, nem tudom értelmezni, mert ellentmondanak a saját minőségi igényeidnek is. A Főiskolán okkal tartjuk fontosnak a nyelvi képzést, amely megfelelő színvonalon is folyik. Általában sok erőfeszítést teszünk a szakmai színvonal növelésére, (pl. elsőként vezettünk be plágium-ellenőrző szoftvereket a szakdolgozatok vizsgálatára), de Te ezekről láthatóan nem tudsz semmit, ennyire azért nem mélyedtél el a főiskola munkájában.

Legnagyobb sérelmed, a doktoriskola kudarcra sem rajtunk múlt. Ahhoz, hogy eredménnyel fellebbezzünk, az eredeti koncepción is többet kellett volna változtatni, amihez a doktoriskola kiszemelt vezetője nem nagyon volt partner. Ettől eltekintve azért kellett várunk vele, mert folyamatos ütközésben voltunk a Bölcsészettudományi Képzési Ági Bizottsággal, amely módszeresen torpedózta a kommunikációs MA képzésünk akkreditációját, mindig más-más érvekkel, de valójában intézményi ellenérdekeltségből. Tudni kell, hogy ez az egyik olyan népesebb létszámú képzés már az alapszakon, amelynek a révén a kisebb szakokat egyáltalán fenn lehet tartani, tehát ezt nekünk figyelembe kellett venni. Amikor végül az új Felülvizsgálati Bizottságnak - a réginél semmi esélyünk nem lett volna - beadtuk a fellebbezést, már más indokkal utasították el, mint korábban, többek között azzal a kifogásolható érveléssel, hogy világi teológiát akarunk oktatni, ami enyhén szólva hozzá nem értésről tanúskodik. De még ha az indokkal joggal vitatkoznánk is, azt sajnos nem tudjuk megkerülni, hogy a formális - melleleg gyakran ostoba - feltételeket (amilyen pl. az életkori diszkrimináció, amelynek talán van értelme a természettudományi képzésben, de nincs a humán-társadalomtudományokban) nem tudjuk teljesíteni, a MAB pedig láthatóan nem kíván eljárni a saját szabályai által lehetővé tett kivételes eljárással, amit a szak új volta indokolna. Itt elakadtunk.

Ennek megváltoztatása azonban nem esik a mi hatáskörünkbe. Kedves Robi, bizony megöregedtünk, és ez az új rendszer sajnos leír bennünket. A mai feltételek mellett én is, aki tíz évvel fiatalabb vagyok nálad, már ki vagyok zárva a doktoriskola alapítási lehetőségéből, egy olyan önkényesen hozott regula alapján, ami ellen tiltakoztam, és amit magam is abszurdnak tartok. Az Alkotmánybíróság volt elnökét megkérdeztem, lehet-e ez ellen tenni valamit. Azt válaszolta, hogy az AB-nál nem lehet ezt benyújtani, mert a MAB nem jogalkotó szerv. Amikor ilyen restriktív szabályokat hoz, azt csak egy

államigazgatási törvényességi felügyeleti eljárás keretében lehet orvosolni. Tudsz valakit, aki erre ma hajlandó lenne? Örülnék, ha elárulnád nekem, vagy kérnél hozzá egy fogadóórát.

Kedves Robi, azt javasolnám, hogy csillapítsd a haragod, csak magadnak ártasz ezzel, és ne lődözzél ránk, akik segíteni próbáltunk. Nem kellene a kor összes bajait egyetemlegesen ránk zúdítanod, nem vagyunk ezekért felelősek. Amit tehetünk, megtesszük. A vallástudományi képzést a szabad bölcsész képzésen belül a lehetőségekhez képest továbbra is támogatni fogjuk, és igyekszünk fenntartani.

Tisztelettel és kollegiális üdvözlettel,

Bayer József